

سەرپهست، سهولت

سینهما زمانیکی هاوچهرخو زیندوووه گهلی کورد له هه موو
گهلانی دنیا زیاتر پووستی پییه تی

گرته پهک له فیلمی (ئهمرو سبهی)

زۆریه سی سریاله کانی کوردستاندا لایه نه ئه ده بی و هونه ریبه که لاوزو بییه نه. ههروه ها ده توانم بلیم که ته له فزیونه کوردییه کان پرویا گه نده یه کی زۆر ده کهن بو ئهم جوړه سریالانو هه خریشیان شاهیدی ئه و راستییه، به لام به رای من ههروهک له سه ره تاوه ئاماژم پیا، که ئیمه وهک کورد شتیکی به رجهسته ی وادیارمان نییه ناوی سینهما کوردی بی، جا له بهر ئه وه زۆریه ی فیلمه کانیش وینه گرتن و مامه له کردنیان له گهل ئه کته رو لایه نه هونه ریبه کانی تریش وهک سریاله کان وایه. دهسه لاتی کوردی تائیس تا ایستا واده زانیته که سینهما شتیکی دووره و له گهل که لتووری کوردیدا ناگونجیت، بویه وهکو پیو یست به هانای بنیاتنای سینهما یه کی ئه کادیمی کوردییه وه، نایهت. که ده بوا یه دهسه لاتی کوردی په یوه ندیبه کی پتهوی له گهل ئه کادیمان و سینهما سازانی کوردیدا دوستبردا یه، به لام به داخه وهم که دهسه لات سینهما کارانی کوردی تا راده یه کی زۆر وه لاناوه.

× ماوه یه که سینهما کاران روویانکردو ته کاری دیکومینی له و باره یه وه چون بیرده که یه ته وه؟ به رای من دیکومینتکردن له کوردستاندا شتیکی زۆر باشه، به لام به و مرجه ی بنه ما ئه کادیمی و زانستییه کانی دوستکردنی فیلمی دیکومینتی تیدا ره چاوبکریت، چونکه ئهمرو به ههزاران ههزار ماده ی سه ره تایمان هه یه بو دیکومینتکردن و به ئه رشیفکردن، که ئهمهش خو ی له خویدا بناغه یه کی پته وه بو داها تووی که لتوورو روئشنبیری کوردی، ئه گه به باشی به رههم بیته ئه و وهک میژووو کلتووری میللته ته که مان بو نه وهی داها توو ده میپیتته وه.

× فیسقیاله سینهما یه کان چون به یان ده که یته؟ ههست ده کهم ئه م پرسیا ره پیکه نین ئاوه ره، له بهر ئه وهی ئیمه هینده ی پیو یست، فیلم له کوردستاندا به رههم نا هینن که شایانی سازدانی ئه وه هه موو فیسقیالانه بیته، و له کوردستان و دهروه ی کوردستاندا ریکده خرین. خوژ گه بمانتوانیا یه سالانه چهند فیلمیکی زۆرباش، ئه گه هینده ی ژماره ی په نجه کانی دهستیکیش بیته، به رههم به یانیه، ئه و جا دوو هیندهش فیسقیالمان، له ناوه وه وه دهروه سازدایه ئاسایی بوو.

× له سه ر بارودوخی بینهری سینهما له کوردستان چون ده دویت؟ ئیمه ناتوانین به فیلمیک و دووان بینهری سینهما دوستبکه یین. ئیمه یهک که تائیس تا هۆلیکی سینهما شیاومان نه بی چون ده توانین بلین خاوه نی بینهریکین له مانای سینهما تیده گات! ئهمهش چاریکی تر په یوه ندی راسته وخوی به دهسه لانه وه یه، جا بویه به رای من سینهما نه بووه به کلتوورو پیشه لمان، تا له گهل بینهردا په یوه ندی راسته وو پیچه وانه له سه ر یه کتری دروست بکه ن.

× دروستکردنی فیلمی ته می سه ر خه رهند وه کو چاره مین فیلمی ئیوه به ره رووی کۆمه لیک گرفت و کیشه بو یه وه، ئه و کیشه نه چون سه ریا نه هه لدا؟

گفتوگو / شهرام عهبدوλλά

× بارودوخی سینهما کوردی پیش را به رین و دوا ی را به رین چون لیکه ده یته وه؟ پیش را به رین و ئا ئیس تاش شتیکی مان نییه ناوی سینهما کوردی بیته، به لام ده توانم بلیم شتیکی مان هه یه له دوا ی را به رینه وه پی بلین (فیلمی کوردی). ده توانین بلین له دوا ی را به رینه وه بارودوخیکی گونجا و ها ته پیش بو بناغه ریژی سینهما کوردی، به لام شه ری رهنکه کان و حیزبه کان نه یانه پشت بنه ما یه کی زانستی و ئه کادیمی بو سینهما کوردی دا به زریته به ئیس تاشه وه.

× هه لسو که وتی دهسه لاتی کوردی له گهل سینهما دا چون باس ده که یته؟

دهسه لاتی کوردی تائیس تا نه یارمه تیده ر بووه نه ریگه خو شکه ر بووه بو دامه زرانندی سینهما کوردی، ئه گه هه ره له سه ر ئه م ریس نا زانستی و نا ئه کادیمی به ره دوام بیته، دلنیا م شتیکی له داها توویه کی نزیکا دروست نایته ناوی سینهما کوردی بیته، ئه گه حیزبه کان هه ری که له لای خو یانه وه دهست له قورخرکردنی کلتوری کوردی هه لته گرن ئه و هه ره شه یه کی گه و ره گه و ره تریشی ده بیته بو سه ر کلتووری کوردی که ئهمهش په یوه ندیبه کی راسته وخوی به ئاسایشی نه ته وایه تیمانه وه هه یه.

به و هیوا یه م که حیزبه کان و دهسه لات رای که سه ئه کادیمی کان وه ر بگرن، نهک که سانی حیزی و هه لپه رست. ئه گینا ئه مه وهک میژوو له سه ر دهسه لاتی ئهمرو کوردی ده که ویت. ئه گه راسته دویت ده بی دهسه لاتی کوردی باوهری ته و او ی به توانای خه لکه ئه کادیمی کانی خو ی هه بیته، نهک لی ره وه لوی خه لکانیک دین و له سه ر به رژه وه ندیبه کانی که سانی خو مان بودجه یه کی زوریان بو ته رخان ده که ن و له پیش تریش ته ماشایان ده که ن. ئه مه له کاتیکا ئیمهش کۆلناده یین و له هه ولی به ره دوامداین بو دامه زرانندی بناغه یه کی ئه کادیمی سینهما کوردی.

× چون سه ریری ئه و سریال سازی به ده که یته که له ته له فزیونه کوردییه کانددا ده که یته؟

ده توانم بلیم ئهمرو باشوری کوردستان زه می نه یه کی له باره بو به ره مه یانی سریال، به لام به ره مه یانی سریال پیو یستی به چهند بنه ما یه کی ئه کادیمی هه یه که له

ته و او کردنی کاری فیلمه که ده رچوه، که چی هه ره ته نیا بریاری سه ر کاغه ز بووه نه چوه ته جیه جیکردنی جدییه وه.

من تینا گه م بوچی بودجه ی فیلمه که ی ئیمه که زوریش که متربو له هه ندی که بودجه ی فیلمی تر که دوا ی کاره که ی ئیمه به ماوه یه کی زۆر ده ستیان پیکرا وه زیاتریشیان بو سه رف کرا وه، که چی ئه وهی ئیمه تائیس تا وه کو پیو یست کاری بو نه کرا وه؟؟!!

ئیمهش تائیس تا هه ره به هیوا یه وه به ره دوامداین بو به ره مه یانی ته می سه ر خه رهند وهک فیلمیکی سینهما یی. خوازیاریشم که دهسه لاتی کوردی واتیبگات که به ره مه یانی ئه م فیلمه ده بیته به شیک له کلتوورو میژووی سینهما ی ئه م میللته ته له م قوناغه دا.

به شیوه یه کی گشتی سینهما زمانیکی هینده هاوچه رخو زیندوو وه که گه لی کورد له هه موو گهلانی دنیا زیاتر پیو یستی پییه تی. چونکه هه موو گهلانی دنیا له م زمانه تیده گه ن. ئه م زمانه ده توانیت هه موو سنوره کان به زینیت و بگاته قولایی هه موو ههسته کان، له هه ر جیه ک بن له م گه ر دوونه دا ئه گه ر دوست بن یان دوژمن.

جا بویه لی ره وه چاریکی تر داوا له دهسه لاتی ئهمرو کوردی ده که م له گهل که سانی ئه کادیمی سینهما کوردیدا وهک پیو یست مامه له بکاتو کاری جیدی بو دامه زرانندی سینهما کوردی ئه نجام بدات.

ئه گینا دهسه لاتی ئهمرو کوردی له به رامه ر نه وهی ئاینده و کلتورو میژووا ده که ویت به ره دم به رپرسیاری یه وه، ئه مه ئه گه ر میژوو به هه ند وه ر بگریته.

سه ره تای کیشه کانی فیلمی ته می سه ر خه رهند له گۆرینی وه زیری روئشنبیری به وه زیریکی تر (تیداره ی سلیمان) ده ستی پیکرد. ئیمه له سه ره تادا پیش وینه گرتن به هه فته یه ک به هو ی ئه و گۆرینه وه کاره کانمان سستیان تیکه وت. من ماوه ی سال و نیویک خه ریکی کاره کان بووم به هاوکاری ستافی کاره که م و زۆر دلسۆزان، ته نانهت ته وانه ی که بیانیش بوون وهک وینه گرو دیکو روو جل و به رگ و... له گهل ئه وهی که قسه شم له گهل دهنگ هه لگرو نارایشتی بیانی کردبوو، هه ره وها قسه کردنمان له گهل کۆمپانیایه کی روسی بو کاری شته وه و چاپ و مونتاژ و دنگ و کوپی کوتایی، به ئه نجام گه یشتبوو. ته نانهت به سیناریو کردنی رۆمانی ته می سه ر خه رهند زیاتر له (8) مانگ کاتی ویست چونکه ورده کاری زۆری تیدایه. ئه مه بیجگه له ماندویتی له وه به ر له گهل ئه و ئه کته ره سه ره کیبانه ی له ناو فیلمه که دان، له وانه فه رهادو شیرین که دوو قوتایی سه ره تایی له ناو فیلمه که دا، ئه مانه زۆرترین کاتی خووم پییه خشیووون بو پروفه کردنیان و ئه کته ره کانی تریش که زۆریه یان سه ره تایی به که م کارکردنیان بووه له به رده م کامیرادا. خو ت ده زانیته که ئه مانه چهنده کات و ماندوو بوونیان ده ویت. سه ره رای ئه مانهش، به هو ی دهسه لانه وه، کاره که مان له سه ره تای (۲۰۰۶) وه سستی تیکه وت که ده بوا یه به گۆره ی ناوه روکی گریپه سته که مان له گهل وه زارت له کوتایی سالی (۲۰۰۶) فیلمه که به ره هم به یئرا یه.

به لام به داخه وه م تائیس تا کیشه کانمان بی چاره سه ری شیاو ماونه ته وه چونکه چهندان جار به فه رمانی وه زاری بریاری